

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku R.O.
przy uczestnictwie B.D., P.D., A.P., J.P., M.R., Gminy K.
i Skarbu Państwa - Starosty [...]
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania A.P. i J. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 20 lipca 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części, której przedmiot zaskarżenia dotyczy oddalenia apelacji,**
- 2) odrzuca skargę kasacyjną w pozostałej części,**
- 3) oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestnicy postępowania A.P. i J.P. łożyli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 lipca 2016 r., którym (1) oddalono wnioski dowodowe uczestników A.P. i J.P. zawarte w apelacji, (2) oddalono apelację uczestników A.P. i J.P. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 listopada 2015 r., ustanawiającego na nieruchomościach (księga wieczysta Kw

(...) oraz Kw (...)1 służebność drogi koniecznej, polegającej na prawie przechodu i przejazdu, na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw nr (...)2 zgodnie z wariantem a) opinii biegłego sądowego za wynagrodzeniem na rzecz Skarbu Państwa - Starosty P. w kwocie 1.086 zł i uczestników A.P. i J.P. w kwocie 247 zł.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. w sprawach z zakresu prawa rzeczowego skarga kasacyjna przysługuje od postanowienia co do istoty sprawy oraz postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania. Uczestnicy oznaczyli zakres zaskarżenia jako postanowienie Sądu Okręgowego w G. „w całości” odpowiednio do niego formułując wniosek skargi. W tym stanie rzeczy skarga w tej części jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną w pozostałym zakresie z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania Sąd Najwyższy przypomina, że celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada jedynie, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca

2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 - nie publ.), bowiem postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W skardze wskazano na jej oczywistą zasadność mającą wynikać z naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego poprzez ich błędne zastosowanie oraz przepisów postępowania w zakresie, który miał wpływ na wynik sprawy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Skarżący nie uczynili zadość żadnemu z tych wymagań. W części motywacyjnej przyczynę, mającą uzasadniać przyjęcie skargi, oznaczonej jako „Wstęp” nie powołano żadnego przepisu ograniczając się do stwierdzenia „wskazanych w niniejszej skardze”. Nie przytoczono żadnych twierdzeń, poprzestając na sformułowaniu kilku ogólnikowych punktów. Część z nich w oczywisty sposób zmierza do zakwestionowania oceny dowodów i przyjętej

podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co jest niedopuszczalne z uwagi na zakazy wynikające z art. 386³ § 3 i art. 386¹³ § 2 k.p.c. Jak podniesiono wyżej ograniczona kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu przedsądowym uniemożliwia badanie zarzutów podniesionych w ramach podstaw kasacyjnych.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy stwierdził, że nie została wykazana powołana przyczyna kasacyjna i na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania w pozostałym zakresie. Nie znajdując podstaw do odstąpienia od zasady orzekania o kosztach postępowania nieprocesowego zawartej w art. 520 § 1 k.p.c., w myśl której każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, oddalono wniosek uczestnika Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

jw